

TVEDESTRAND
KOMMUNE

Plan for forebyggende arbeid for barn og unge 2023–2026

Politisk behandlet desember 2022

Innhold

1.	
Innledning.....	3
1.1 Overordnet mål, FNs bærekraftsmål.....	3
1.2 Nasjonale og regionale føringer.....	4
1.3 Kommuneplanens samfunnsdel.....	6
1.4 Avgrensninger og avhengighet til øvrige lokale og regionale planer.....	8
2. Formål og visjon.....	10
3. Utfordringsbildet.....	10
4. Strategi og tiltak for gode levekår og godt forebyggende arbeid for barn og unge.....	11
5. Forutsetninger for å lykkes.....	20
6. Ansvar og oppfølging av planen.....	21

1. Innledning

Barnevernloven § 3-1 gir kommunen ansvaret for generelle forebyggende tiltak rettet mot barn og unge, der kommunen skal «følge nøye med i de forhold barn lever under» og «finne tiltak som kan forebygge omsorgssvikt og atferdsproblemer» (Prop. 133 L, kap. 21). Kommunen skal ha en plan for det forebyggende arbeidet i tråd med §15-1 i den nye Loven om barnevern, som beskriver kommunens ansvar for å forebygge omsorgssvikt:

«Kommunen skal fremme gode oppvekstvilkår gjennom tiltak for å forebygge at barn og unge utsettes for omsorgssvikt eller utvikler atferdsproblemer. Kommunen skal sørge for å samordne sitt tjenestetilbud til barn og familier. Kommunestyret selv skal vedta en plan for kommunens forebyggende arbeid etter første ledd. Planen skal beskrive hva som er målene for arbeidet, hvordan arbeidet skal organiseres og fordeles mellom etatene i kommunen, og hvordan etatene skal samarbeide»
(Lov om barnevern § 15-1).

Forebygging kan gi store gevinster i arbeidet med alle barn og unge. Tidlig innsats som gir rett hjelp til rett tid, har derfor høy prioritet i de kommunale tjenestene. Tidlig innsats betyr at vi skal sette i gang tiltak for barn/ungdom med en gang det er behov for det. Innsatsen skal være helsefremmende og forebyggende. Målet er at barn og ungdom skal bli sett i tidlig alder og tidlig i et risikoforløp. Det kan være forhold i hjemmet, skolefaglige utfordringer, egenskaper ved barnet/ungdommen eller miljøet i barnehagen/skolen eller fritida som skaper utfordringer.

1.1 Overordnet mål FNs bærekraftsmål

Kommunens ansvar for å forebygge omsorgssvikt og atferdsproblemer tydeliggjøres i ny barnevernlov, og FNs bærekraftsmål knyttet til god helse, god utdanning, mindre ulikhet, fred og rettferdighet og samarbeid for å nå målene er vesentlige for å lykkes i dette arbeidet.

Lavt utdanningsnivå og levekårsutfordringer setter store krav til innsatsen og kvaliteten i tjenestene som retter seg mot kommunens barn og unge. Plan for forebyggende arbeid skal beskrive mål og strategier for hvordan arbeidet skal fremme god helse, livskvalitet og utdanning. Helsestasjon, barnehage og skole er arenaer som på ulike tidspunkt blir kjent med alle barn og unge som vokser opp i Tvedestrand, og fremheves derfor som viktige arenaer for å utjevne sosiale ulikhet, samt forebygge og identifisere risikofaktorer. Plan for forebyggende arbeid skal videre synliggjøre hvordan kommunen skal utvikle og forbedre alle sine tjenester for barn, unge og deres familier.

Tverrfaglig og tverrsektorielt samarbeid er avgjørende for å lykkes i arbeidet med å nå målene i barnevernreform og ny barnevernlov. Vi må etablere nye og sterke samarbeid for å nå målene.

<p>3 GOD HELSE</p> 	<p><i>Gjennom forebygging, behandling og å fremme mental helse og livskvalitet, skal arbeides med å redusere antall mennesker som dør for tidlig med en tredjedel innen 2030 (ikke smittsomme sykdommer og trafikkuhell), samt forebygge psykiske lidelser som angst, depresjon og selvmord.</i></p>
<p>4 GOD UTDANNING</p> 	<p><i>En god utdanning er grunnlaget for å forbedre menneskers liv. For å nå bærekraftsmålene trenger vi en skole som viser hvordan verdens utfordringer henger sammen. Bærekraftig utvikling som tverrfaglig tema skal legge til rette for å forstå grunnleggende dilemmaer og utviklingstrekk i samfunnet, samt hvordan de kan håndteres.</i></p>
<p>10 MINDRE ULIKHET</p> 	<p><i>For å kunne skape en bærekraftig utvikling må vi redusere ulikheter mellom land, og innad i land. En rettferdig fordeling av et lands ressurser er nødvendig for å redusere fattigdom og skape stabile samfunn. Samtidig øker forskjellene mellom dagens befolkning både gjennom ulikhet i inntekt og formue, og i tilgang til skole, helsehjelp og muligheter.</i></p>
<p>16 FRED OG RETTFERDIGHET</p> 	<p><i>Oppnå en betydelig reduksjon i alle former for vold, stanse overgrep og utnyttning, samt fremme rettsstaten. Utvikle velfungerende, ansvarlige og åpne institusjoner på alle nivåer som gir lydhøre, inkluderende, med-bestemmende og representative beslutningsprosesser. Målet skal også fremme og håndheve ikke-diskriminerende lover og politikk for bærekraftig utvikling.</i></p>
<p>17 SAMARBEID FOR Å NÅ MÅLENE</p> 	<p><i>For å lykkes med bærekraftsmålene trengs det nye og sterke partnerskap. Myndigheter, næringslivet og sivilsamfunnet må samarbeide for å oppnå bærekraftig utvikling. Å gjøre tilgjengelig informasjon og kommunikasjon til innbyggerne i et land er også et viktig punkt på dette målet.</i></p>

1.2 Nasjonale og regionale føringer

Det har de siste årene vært vedtatt ulike lovendringer og reformer som alle har til hensikt å bidra til at kommunenes helhetlige tjenesteyting forbedres slik at man sikrer gode og virksomme tjenester og tiltak for barn, unge og deres familier. Regjeringen har lagt til rette for å tydeliggjøre kravene til den tverrfaglige samhandlingen gjennom endringer, krav, faglige føringer og reformer. De viktigste endringene på området er disse:

Proposisjon 73 L og 133 L som omhandler Barnevernreformen som trådte i kraft 01.01.2022. Denne gir en retning i kommunenes ansvar for økt grad av forebygging gjennom:

1. Forskyvning av oppgaver fra stat til kommune, og
2. Økt medfinansiering for kjøp av statlige tiltak for barneverntjenesten,

3. Slik at kommunens innsats for utsatte barn, ungdom og deres familier må dreies mot mer virksomme tiltak for forebyggende, tidlig og kraftfull innsats

Fra 2022 har det blitt en betydelig økning i egenandeler for kjøp av statlige barneverntiltak fra 2022, som eksempelvis spesialiserte fosterhjem, midlertidige tiltak og institusjoner. Dette skal gi insentiver for å vri tiltaksbruken over på mer økt kommunal satsing på tidlig kraftfull innsats og virksomme tiltak. Tverrfaglig samhandling beskrives som et viktig tiltak for å lykkes med dette.

Proposisjon 100 L om Endringer i Velferdslovgivninger:

I proposisjon 100 L er det fremlagt forslag til lovendringer, som skal regulere og stille økte krav til samarbeid og samordning mellom de viktigste aktørene på området som jobber med velferdstjenester. Blant annet er det vedtatt at alle kommuner skal ha egne barnekoordinatorer fra 01.08.2022, som skal sikre at tjenester til barn, unge og deres foresatte blir godt koordinerte. Regjeringen forventer gjennom endringene at kommunene innretter sine tjenester, og samarbeider på en måte som sikrer inkludering av alle barn i fellesskapet, og at det bygges sterke lag rundt barna. Dette ved at kommunene etablerer gode tjenester rundt barn og unge, slik at det skapes gode oppvekst- og læringsmiljø for alle barn, slik at utfordringer kan oppdages tidlig og forebygges. Forlagene omfatter tilpasninger i 14 forskjellige lovverk. Forslagene omfatter følgende lover: helse- og omsorgstjenesteloven, spesialisthelsetjenesteloven, psykisk helsevernloven, tannhelsetjenesteloven, pasient- og brukerrettighetsloven, barnevernloven, barnehageloven, opplæringsloven, friskoleloven, sosialtjenesteloven, NAV-loven, krisesenterloven, familievernkontorloven og integreringsloven.

Stortingsmelding 6, Tett på – tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage, skole og SFO:

«Gode barnehager og skoler som løfter alle barn uavhengig av bakgrunn, er de viktigste bidragene for å skape et samfunn med små forskjeller og like muligheter for alle.» Stortingsmeldingen handler både om hvordan vi kan sikre kvaliteten i barnehage, skole og SFO, men også om hvordan ulike støtte- og hjelpetjenester bør agere og samarbeide.

Meldingen har et eget kapittel, kapittel 6, som heter «Laget rundt barna og elevene» og innledes slik:

«Regjeringen vil at alle barn og unge blir sett og får den hjelpen de trenger når de trenger den. Det innebærer at kompetansen bør være så nær barna som mulig. Vi vil bygge et lag rundt barna og elevene som blant annet inkluderer lærere, spesialpedagogiske ressurser, PP-tjeneste og helsestasjons- og skolehelsetjenesten. Regjeringen vil også styrke

samarbeidet mellom foreldre, barnehage, skole, skolefritidsordning og andre offentlige tjenester». Hovedpunkter fra meldinger beskriver at barna selv må inkluderes mer i samarbeidet. Det tverrfaglige samarbeidet må ikke bare ha enkeltindivider i fokus, men også handle om mer systemisk styrkning av barnas samlede oppvekst- og læringsmiljø. Tjenestene må samarbeide innad i barnehage og skole før det er behov for å utrede vedtak om hjelpetiltak for det enkelte barn. Kommunene må videre vurdere hvordan ulike yrkesgruppers kompetanse kan nyttiggjøres i skole, barnehage og SFO

Nasjonale faglige retningslinjer for helsestasjons- og skolehelsetjenesten:

Denne gir også føringer som samsvarer med de andre tjenestenes sine krav. Samarbeid med barnevern, psykolog, fastlege, NAV, tannhelsetjenesten osv. er beskrevet i retningslinjen.

Opplæringsloven for grunnskolen og den videregående skole:

§ 15-8.Samarbeid med kommunale tjenester

Skolen skal samarbeide med relevante kommunale tjenester om vurdering og oppfølging av barn og unge med helsemessige, personlige, sosiale eller emosjonelle vansker.

Lov om barnehager:

Barnehagene er gjennom ulike paragrafer (§ 2a, 4, 32, 33, 45, 46 og 50) i barnehageloven pålagt å samarbeide med skole, foreldre, PPT, Helsestasjon og har opplysningsplikt til barnevernet.

NOU 2017:12 «Svik og svikt» er kanskje den rapporten som tydeligst peker på mangler i den tverrfaglige samhandlingen for barn og unge, og hvor manglende får store og betydelige negative konsekvenser for de det gjaldt. Rapporten har en klar oppfordring om nasjonale faglige retningslinjer der tidlig oppdagelse av barn og unge som strever, fordrer et sterkere søkelys på tidlig innsats og god tverrfaglig samhandling.

1.3 Kommuneplanens samfunnsdel

I kommuneplanens samfunnsdel er det erkjent at kommunen har utfordringer når det gjelder innbyggernes levekår. Videre står det at arbeidet med forebygging og tidlig innsats har hatt og skal ha fokus i årene som kommer. Barn og unges situasjon skal prioriteres. Det pekes på at samhandling er nøkkelen til en god utvikling av kommunen.

I kommuneplanens **samfunnsdel** kapittel 5.1 Gode levekår for alle, er strategien til kommunen fremstilt slik:

Slik vil vi ha det	Hva gjør vi
I Tvedestrand lever alle barn og unge et liv under forhold som fremmer verdighet, tilhørighet, mestring og deltakelse i fellesskapet	Arbeider forebyggende og identifisere tidlig alle som står i fare for å falle utenfor
	Legger til rette for at alle barnefamilier kan bruke kultur- og fritidstilbudet
	Arbeider for nulltoleranse for mobbing
	Arbeider for at barn og unge opplever å være inkludert i barnehage og på skole
	Bidrar til at barn og unge utvikler ferdigheter og strategier for å mestre eget liv
	Sikrer gode nærmiljø for barn
	Arbeider med mestring av eierskap, boforhold og utvikling av gode systemer for vanskeligstilte på boligmarkedet, spesielt vanskeligstilte barnefamilier. Kommunen skal fortsatt være en aktiv bruker av startlån og tilskudd
Slik vil vi ha det	Hva gjør vi
Innbyggerne har mulighet til å ivareta egen helse, trivsel og livskvalitet	Styrker helsefremming og forebygging med fokus på aktivitet, trygghet og mestring til innbyggerne i alle aldre
	Tilrettelegger for fysisk aktivitet
	Motvirker sosial ulikhet og bidrar til utjevning av levekårsforskjeller
	Gir flest mulig innbyggere muligheten til å bo trygt i eget hjem så lenge som mulig
	Arbeider for trygge lokalsamfunn for alle
	Gir hjelp til livsstilsendring til innbyggere som trenger støtte til å endre levevaner og mestre helseutfordringer
Slik vil vi ha det	Hva gjør vi
Innbyggerne opplever kommunen som ett faglig nettverk	Er tydelig på hvilken sektor som yter hvilke tjenester
	Sørger for at fagsystemene (datasystemer) «snakker sammen»
	Fagpersoner utveksler nødvendig informasjon for helhetlig tjenestetilbud
Slik vil vi ha det	Hva gjør vi
Tvedestrand har god kompetanse i å møte endringer	Følger med på endringer i befolkningsutviklingen
	Har fokus på innbyggernes behov gjennom dialog

1.4 Avgrensninger og avhengighet til øvrige lokale og regionale planer.

Plan for forebyggende arbeid må sees i sammenheng med øvrige kommunale planer som økonomiplan, kommuneplanens samfunnsdel (se over) og handlingsdelen. Kommunen må også sees i sammenheng med Agder som region og samarbeidet på fylkesnivå. Regionplan Agder vil også være med på å legge overordnede føringer på kommunens forebyggende arbeid for barn og unge.

Kommunens økonomi

Kommunens økonomi er en avgrensning og avhengighet man ikke kommer utenom i arbeidet med tidlig innsats og forebygging. Kommunen har siden august 2020 vært gjennom en omstrukturering for å effektivisere driften. Denne omstruktureringen legger også forholdene bedre til rette for både tverrfaglig og tverrsektorielt samarbeid.

I **kommuneplanens handlingsdel** 2021 – 2024 punkt 2.1 Bakgrunnsbilde, under hoved-overskrift: “strategi, satsingsområder og handlingsregler” er følgende beskrevet:

“Kommunen har de siste 10 årene lagt til grunn et langsiktig arbeid som har hatt fokus på «tidlig innsats» med en tverrsektoriell organisasjonstenkning på utøvelse av tjenestene. Dette blir det fortsatt viktig å ha fokus på fremover, og på noen områder kan en se indikatorer på en positiv virkning av denne innsatsen. Samtidig ser en likevel en økning behov for kommunale tjenester innenfor stort sett innenfor de fleste tjenesteområdene. Det har særlig vært en vekst i etterspørselen etter helse- og omsorgstjenester, både over og under 67 år, samt sosiale ytelser. Det er viktig at alle tjenester i kommunen fortsetter å arbeide for å bli enda bedre på tverrsektoriell samhandling. Måter å jobbe på som i større grad bruker samskapning som verktøy, sammen med frivillighet, vil også være viktige grep i fremtiden. På dette området bør det være økt fokus på ytterligere å heve kunnskapsnivået i organisasjonen, blant ledere, ansatte/arbeidstakerorganisasjoner og politikere. Det at flere innbyggere i enda større grad opplever å «mestre sitt eget liv» blir et viktig satsningsområde fremover. Samtidig viser det seg at det å definere hva som «er godt nok» opp mot de tilgjengelige økonomiske rammene, stadig blir mere aktualisert. Utvikling- og omstillingsprosjektet må ha et sterkere fokus på denne problemstillingen ved videreutvikling av kommunens tjenestenivå og kvalitet. Utviklingsalternativet, som ble vedtatt som hovedstrategi i 2015, legger stor vekt på investering og satsning innenfor følgende tre hovedområder:

- Barn og unge*
- Infrastruktur og næringsutvikling*
- Idrett, folkehelse og kultur”*

Kommunens strategi for å systematisere det tverrsektorielle samarbeidet har vært å søke prosjektmidler til utvikling og implementering av BTI og sette dette inn i en større sammenheng hvor man lager en tverrsektoriell samhandlingsmodell på tre nivå, individ, tjeneste og kommunalt nivå (BTS). Kommunens avdelinger innretter seg etter lovendringene i velferdstjenestelovgivningen, barnevernreformen samt det lokale arbeidet med innsatstrappa.

Innsatstrappa

Tvedestrand kommune er, i likhet med mange andre kommuner, i gang med å etablere en ny tenkning kalt innsatstrappa. Arbeidet med innsatstrappa handler om en helhetstenkning der trinnene i trappa indikerer inngripen i folks liv, -jo høyere opp i trappa, jo større kommunal inngripen. Målet er å styrke aktivitet og omfordele økonomi fra de høyeste trinnene i trappen til mer egenmestring og forebyggende tiltak på de nedre trinnene. Selv om det er helse og omsorgssektoren som har initiert dette arbeidet, må kommunen stå sammen i endringsarbeidet fordi dette ikke bare dreier seg om helse og omsorg, men hele det kommunale tjenesteapparatet.

Målet med en helhetlig innsatstrapp er at

- Kommunen skal forebygge mer og reparere mindre
 - Trappen skal synliggjøre nivå av inngripen i folks liv
- Trappen skal skape forventninger til tjenester og kommunens tilbud på trinnet
- Gi en oversikt over ressursbruk på de ulike tjenestenivåene
- Skal være utgangspunkt for strategisk planlegging og tjenesteutvikling
- Virke som metode for å prioritere aktiviteter og innsats
- Være et utgangspunkt for økonomisk planlegging og styring

2. Formål og visjon

Tvedestrand kommune har visjonen "aktiv hverdag - trygg framtid.

I denne visjonen ligger det flere ambisjoner, blant annet

- Innbyggernes hverdagsliv er preget av nærhet med trygge og utviklende oppvekst- og levekår.
- Flyktninger og innvandrere tas godt imot og integreres i Tvedestrandsamfunnet.
- Forebygging og tidlig innsats skal ha tydelig prioritet innenfor all tjenesteyting.

Tvedestrand kommune vil skape en aktiv hverdag og en trygg framtid for barn, unge og for alle kommunes innbyggere.

Tvedestrand kommune skal være – en kommune i utvikling og en attraktiv bokommune med gode levekår. I dette ligger en ambisjon om at de planlagte investeringene knyttet til infrastruktur, skole- og barnehagebygg og idrettsanlegg bidrar til måloppnåelse. At lokalsamfunnets hverdagsliv er preget av stor aktivitet med høy yrkesdeltakelse og et aktivt og mangfoldig kulturliv. Innbyggernes hverdagsliv er preget av nærhet med trygge- og utviklende oppvekst -og levekår. Kommunen skal ha en klar identitet og et positivt omdømme.

Kommunen som organisasjon skal tilpasse og fornye seg i tråd med den samfunnsmessige utviklingen og forebygging og tidlig innsats skal ha tydelig prioritet innenfor all tjenesteyting.

Innbyggerne skal være deltakende i utviklingen av kommunen gjennom felles innsats med dialog, frivillig arbeid og samskaping.

For at Tvedestrand kommune skal lykkes med sine satsinger må de økonomiske rammebetingelser være på plass og kommunen må være i stand til å møte fremtidens behov i henhold til det forebyggende arbeidet med barn og unge. I dette arbeidet er det nødvendig at kommunen har samhandling med nærliggende kommuner.

Kommunen jobber for å etablere gode arenaer slik at kommunen, frivillige og private sammen kan arbeide frem gode løsninger for barn og unge og for innbyggerne.

3. utfordringsbilde

En rekke rapporter, Stortingsmeldinger og retningslinjer har identifisert at det er en rekke utfordringer knyttet til samordning, koordinering og riktige tiltak for barn, unge og deres familier som strever med betydelige levekårsutfordringer. Dette til tross for at tverrfaglig og tverretatlig samarbeid har blitt bedret de siste årene.

I Tvedestrand viser Ungdataundersøkelsen at barn og unge har større utfordringer i sine oppvekstvilkår enn mange andre har i andre kommuner.

Dette er et samfunnsproblem som er vanskelig å løse nettopp fordi de krever innsats som går på tvers av samfunnsområder og forvaltningsgrenser. På bakgrunn av dette er koordinert innsats viktig både fra kommunen og fra andrelinjetjenesten.

Ansatte som arbeider med barn og unge kan kjenne for lite til hvem som har ansvar for hva, hvilke roller og mandater de ulike aktørene har. En forebyggende plan for barn og unge skal bidra til at alle ansatte i Tvedestrand kan vite hvor de skal ta kontakt når bekymringer oppstår.

4. Strategi og tiltak for gode levekår og godt forebyggende arbeid for barn og unge:

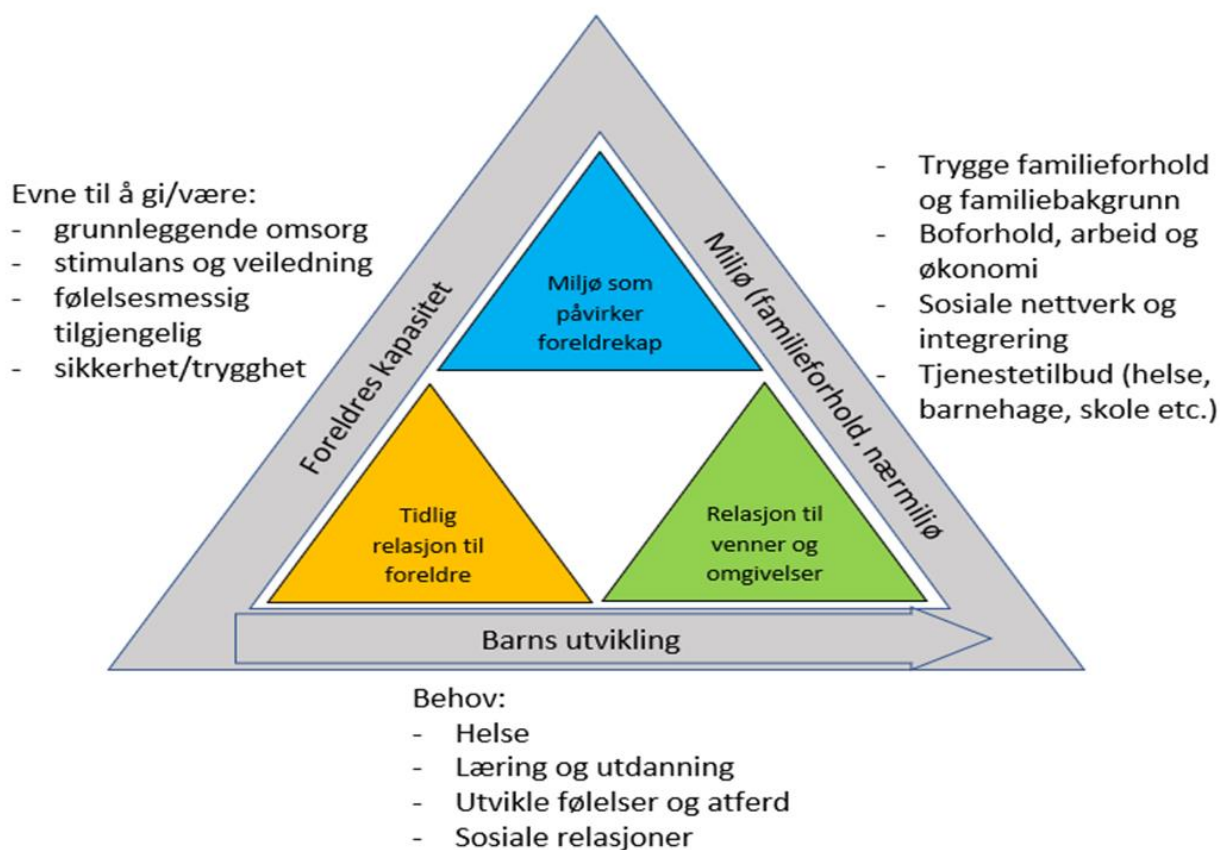
For å sikre en fellesforståelse av hvilke forventninger og krav som ligger til det tverrfaglige samarbeidet, og hvordan dette skal implementeres i de ulike tjenestene. Tjenestene skal være målrettete, koordinerte og helhetlige.

Barnevernreformen/oppvekstreformen understreker at samarbeid på tvers mellom profesjoner og tjenester er avgjørende for å komme tidlig inn med hjelp som virker. Det er et kommunalt ansvar å gi bedre koordinerte tjenester, og et bedre tilpasset tjenestetilbud til barn og unge. Dette stiller krav til kommuneledelsen, til kommunens styring og koordinering av arbeidet og det samlede familiestøttene arbeidet.

Gode tiltak krever stor grad av spesialisering, høy kompetanse og gode kvalitetssikringsordninger, for å sikre at tiltakene er både trygge, sikre og virkningsfulle. Kommunen bør benytte sine ressurser best mulig og unngå bruk av parallelle tiltak.

Mål og Strategier: Satsingsområdene peker på de områdene som skal ha særlig oppmerksomhet og ressurser i planperioden. Satsingsområdene har langsiktige mål "slik skal det være hos oss" med flere utgangspunkt i kommunens muligheter og utfordringer, samt innbyggernes innspill.

Tvedestrand skal ha barn – og unges behov i sentrum. Gode beskyttelsesfaktorer vil være:

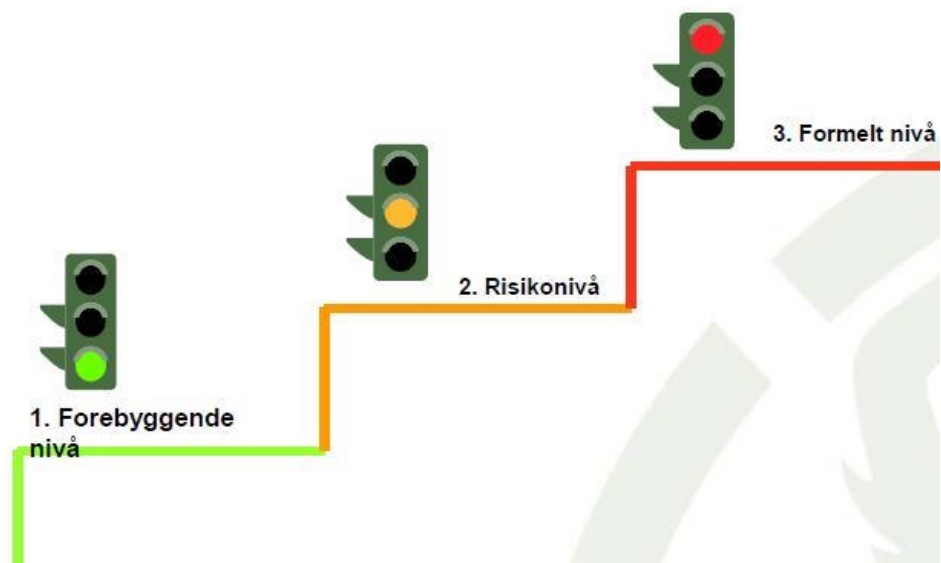
Motsatt vil der være risikofaktorer som kommunen skal ha planer for å møte

Risikosituasjoner ved at barn og unge lever under skadelige betingelser som dårlige boforhold, dårlig økonomi eller stressende miljø.

Risikosituasjoner ved foreldrenes kapasitet dersom de har psykiske lidelser og/eller er rusmisbrukere. Eller dersom det er alkohol – og rusmisbruk i svangerskapet.

Risiko ved foreldrenes kapasitet som for eksempel at de ikke gir god omsorg, de har en emosjonell liten tilgjengelighet eller det er vold/mishandling i hjemmet.

Kommunen må også ha en plan for tiltak og samhandling der barn og unge opplever fysisk og/eller psykisk sykdom/lidelser, har atferdsvansker, skolevegring eller rusmisbruk:

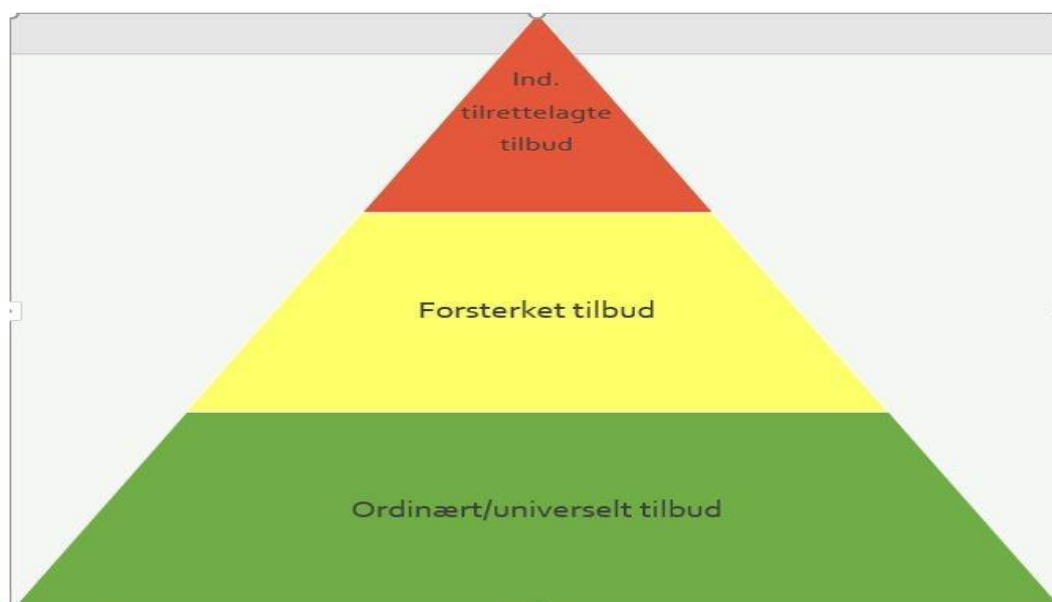

Definisjon på ulike tiltak:

Rød: Tiltak som kan gjenopprette beskyttelsesfaktorer barn og unge trenger for å gjenoppta og mestre livet i størst mulig grad som før.

Gul: Tiltak i kommunen som vil kunne redusere risikofaktorene som barn og unge har blitt utsatt for.

Grønn: Kommunenes tjenester der ulike tiltak brukes forebyggende for alle barn/ungdommer og foresatte. Disse styrker beskyttelsesfaktorene for alle slik at en bidrar til en god utvikling.

Figur 1 Tiltakstrekant

Kommunens plan for tiltak og samhandling der barn og unge lever under skadelige betingelser som dårlige boforhold, dårlig økonomi eller stressende miljø:

Tiltak	Samhandling
Opphold i barnehage	Foreldre og ansatte i barnehagene. Se kommunens hjemmesider.
Støtte/fritidskontakt	Støttekontakt er en person kommunen betaler for å være med på fritidsaktiviteter. Søknad til Sektor for velferd, psykisk helse og habilitering ved saksbehandler Bent Andreas Ekra, mobil 91653690
Oppsøkende ungdomskontakt	Ungdomskontakt/SLT-koordinator Iselin Dalen Moe, mobil 47603518 oppsøker ulike fritidsaktiviteter ukentlig og er tilgjengelig på Facebook, Instagram og Snapchat.
Fritidsklubben	Tilbud for ungdom for en sosial møteplass i fritiden. Ansatte ved Renathe Severinsen Fjellvang, mobil 94510546
Dalene gård	Gård i Tvedestrand som tilbyr aktiviteter, arbeidstrening, gode opplevelser, fellesskap og pedagogisk tilrettelegging rundt dyr og natur. Kontaktperson er Unni Mesel Nilsen, mobil 74752538. Søknadsskjema på kommunens hjemmesider.
Ungdomsveiledere på NAV	Veiledning for ungdom under 30 år rundt utdanning og arbeid. Hvis skolerett, samarbeid med fylkets oppfølgingstjeneste. Kontakt NAV på mobil 55553333.
Økonomisk råd og veiledning, sosialstønad med mer.	Kommunens innbyggere over 18 år, eller i særskilte tilfeller under 18 år som trenger økonomisk bistand fra NAV. Mobil 55553333.
Omsorgsstønad	For foreldre/foresatte med særlig tyngende omsorgsoppgaver. Søknad sendes Sektor for Velferd, psykisk helse og habilitering ved saksbehandler Bent Andreas Ekra, mobil 91653690. Søknadsskjema på kommunens hjemmesider.
Bostøtte, startlån o.l	Se kommunens hjemmesider for kontakt.
Utlån av utstyr til ulike fritidsaktiviteter.	Kommunens frivillighetssentral har gratis utlån av utstyr til mange aktiviteter. Se kommunens hjemmeside. Her kan du også bestille utstyret du trenger til aktuell lånedag slik at du er sikker på at det er tilgjengelig. Eksempel er ski, skøyter og redningsvester.

Kommunens plan for tiltak og samhandling der det er risikosituasjoner ved foreldrenes kapasitet dersom de har psykiske lidelser og/eller er rusmisbrukere. Eller dersom der er alkohol – og rusmisbruk i svangerskapet:

Tiltak	Samhandling
Svangerskapsforberedende samtale	Jordmor tilbyr råd og veiledning rundt foreldrenes kosthold og livsstil til par som planlegger graviditet. Avtal time på helsestasjonen med Jordmor Gry Prebensen, mobil 90932805.
Svangerskapsomsorg - oppfølging av gravide.	Jordmor har samtaler og helseundersøkelser av den gravide gjennom svangerskapet. Gir også veiledning til begge foreldre og kan henvise til spesialist ved behov. Kontakt Jordmor Gry Prebensen på helsestasjonen, mobil 90932805.
Fødsels - og foreldreforberedende kurs.	2 til 4 ganger årlig er det 2 kurskvelder med informasjon om fødsel, opphold i barselavdeling og den første tiden hjemme med nyfødt barn. Omvisning på Føde/barselavdelingen i Arendal. Kontakt Jordmor Gry Prebensen på helsestasjonen, mobil 90932805
Barselgruppe	For alle nybakte foreldre. På helsestasjonen ved 1 mnd. 2 mnd. 4 mnd. og 8 mnd. På helsestasjonen med helsesykepleier. Får tilbud i forbindelse med oppfølging av barnets helse.
COS-P (Circle Of Security –Parenting)	Foreldre får kurs i sentrale elementer i tilknytningspsykologi. For familier med barn i alderen 0 til 13 år. Avholdes vår og høst x 1 pr uke over 8 kvelder.
ICDP (International Child Development Program)	Foreldreveiledningsprogram spesielt rettet mot flyktningeforeldre som styrker samspillet mellom foreldre og barn for å forebygge utvikling av vansker senere.
Spe – og småbarnsteam	Veiledning på ABUP Arendal med særlig fokus på samspillsveiledning. Alle typer bekymringer kan tas opp. For foreldre med barn 0 til 6 år. Kontakt helsestasjonen for henvisning.
Psykisk helsetjeneste	Samtaler, råd og veiledning, praktisk bistand, opplæring og kognitiv terapi. Søknad til Sektor for Velferd, psykisk helse og habilitering ved Bent Andreas Ekra, mobil 91653690. Søknadskjema på kommunens hjemmesider.
Tettere oppfølging av helsesykepleier	Helsestasjonen tilbyr flere konsultasjoner når foreldrene ønsker det i forhold til sine egne utfordringer med psykisk helse og/eller rusmisbruk.

	Helsestasjonen kan henvise til Sektor for velferd, psykisk helse og rehabilitering. Kan samarbeide med fastlege. Har spesielt fokus på barnets behov og kan samarbeide tett med andre hjelpetilbud for foreldre og barn.
Rus og avhengighet	Samtaler, råd, veiledning, praktisk bistand, opplæring og kognitiv terapi. Motivasjon til å slutte med rusmidler og spill. Søknad til Sektor for Velferd, psykisk helse og habilitering ved Bent Andreas Ekra, mobil 91653690. Søknadsskjema på kommunens hjemmesider.

Kommunens plan for tiltak og samhandling der det er risiko ved foreldrenes kapasitet som for eksempel at de ikke gir god omsorg, de har en emosjonell liten tilgjengelighet eller det er vold/mishandling i hjemmet:

Tiltak:	Samhandling:
Miljøterapi	Frivillig hjelpetiltak gjennom barnevernstjenesten for familier som har behov for ekstra støtte og oppfølging. Miljøterapeuten kommer hjem til familien og kan jobbe sammen med dem over en lengre periode.
Råd/veiledning hos barnevernstjenesten	Barnevernstjenesten kan ha målrettede møter med familien og eventuelt samarbeidspartnere dersom familien har behov for slik hjelp. Kontakt barnevernstjenesten, mobil 47993333
Familieråd	For familier som selv kan utforme planer de vil følge. Møte mellom familiens private nettverk og offentlige instanser. Kontakt barnevernstjenesten, mobil 47993333
Tettere oppfølging av helsesykepleier	Helsestasjonen tilbyr flere konsultasjoner når foreldrene har utfordringer knyttet til omsorg, emosjonell tilgjengelighet og vold. Helsestasjonen kan opprette samarbeid med andre hjelpetilbud. Tilby foreldreveiledningskurs og ha kontakt med andre arenaer der barna oppholder seg, som barnehage og skole. Helsesykepleier har spesielt fokus på barnets behov og samspillet med

	foreldrene og kan samarbeide tett med andre hjelpetilbud for foreldre og barn.
Barnevernet Øst i Agder	Ansatte i Tvedestrand skal sende bekymringsmelding til barnevernet Øst i Agder dersom en ser at barn/ungdom kan være utsatt for omsorgssvikt eller vold i hjemmet. Kontakt barnevernstjenesten, mobil 47993333.
Barnevernvakt	Barnevernets akuttberedskap på kveldstid og i helger dersom barn/unge er i krise. Tlf 37013101. Kan også ringe Alarmtelefon for barn og unge, tlf. 116111
Fosterhjem	Barn som av ulike grunner ikke kan bo hjemme, kan få tilbud om å bo i annet privat hjem. Barnevernstjenesten tildeler. Fører tilsyn med fosterhjemmene.

Kommunens plan for tiltak og samhandling der barn og unge opplever fysisk og/eller psykisk sykdom/lidelser, har atferdsvansker, skolevegring eller rusmisbruk:

Tiltak	Samhandling
BTI (Bedre tverrfaglig innsats)	Barn det er knyttet bekymringer til må få hjelp uten at det blir oppfølgingsbrudd. Helhetlig og koordinert innsats overfor barn, unge og familie. BTI Team i kommunen jobber i barnehager, skoler, innen psykisk helse og helsestasjon.
ABUP Drop In	Lavterskeltilbud med konsultasjon hos ABUP psykologer for barn/unge/foresatte/lærere. Bestilles via helsestasjonen, mobil 90095062
Barnefysioterapi	Tjenesten omfatter observasjon, undersøkelse, motoriske tester, oppfølging i hjemmet, i barnehage, i skole, eller i bassenget med <ul style="list-style-type: none"> • individuell stimulering/trening/behandling • veiledning av foresatte og samarbeidspartnere • hjelpemiddelformidling Barn/unge 0 – 18 år med <ul style="list-style-type: none"> • sen eller avvikende bevegelsesutvikling • motoriske/sosiale vansker • ulike diagnoser/skader • symptomer fra muskel/skjelettapparatet
Råd og veiledning rundt fysisk og psykisk helse	Barn og unge på skolene kan kontakte helsesykepleier på sin skole. Drop-in og avtale. Foreldre kan også ta kontakt. Se kommunens hjemmesider for telefon til helsesykepleier på de ulike skolene.

Helsestasjon for ungdom	Råd og veiledning om blant annet rus, psykiske problemer, seksualitet osv. Jordmor, helsesykepleier og lege er tilgjengelig en dag pr uke på ettermiddag på helsestasjonen. Bestill time på mobil 90095062.
Psykisk helse og ungdomskontakt på ungdomsskolen	Drop-in samtaletilbud hver uke på ungdomsskolen. Ungdomskontakt/SLT-kordinator Iselin Dalen Moe, mobil 47603518
Tvedestrand skole: Sosial-pedagogisk veiledning	Det gis tett oppfølging av elever med sosiale, faglige og personlige utfordringer i og utenfor skolen. Det gis utdannings og yrkesveiledning. Ta kontakt med Tvedestrand skole.
Oppvekstombudet i Agder	Skoler og helsestasjonen kan samarbeide med oppvekstombudet i Agder rundt skolevegring. Kontakt barnehage/ skole/helsestasjon eller foreldre kan ta kontakt selv. Oppvekstombudet skal bidra til at barn og unge i Agder skal få oppleve en trygg, inkluderende og meningsfull oppvekst i barnehage, grunnskole, videregående opplæring og i sin fritid. En god oppvekst handler også om at ingen barn skal oppleve krenkelser som mobbing, diskriminering eller rasisme. Telefon oppvekstombudet: 48 25 03 30
Spesialpedagogisk hjelp	Helsestasjon, barnehage og skoler kan henvise til PPT på individ eller systemnivå for vurdering av rett til spesialpedagogisk hjelp.
Ansvarsgruppe	Er planlagte samarbeidsmøter som er viktig for god og helhetlig hjelp fra ulike samarbeidspartnere rundt barnet/ungdommen og familien. Tjenesteutøver som kjenner familien kan ta kontakt med kommunen for å komme i gang.
Koordinator	Er en valgt fagperson som kjenner barnet/familien godt og skal ha ansvar for å samordne det tverrfaglige arbeidet. Brukes ved behov for langvarige og koordinerte tjenester. Er brukers nærmeste kontaktperson. Kommunen utnevner koordinator på bakgrunn av dette.
Individuell plan	En individuell plan skal sikre god koordinering og framdrift i kommunens tverrfaglige tilbud til barnet/familien.
Psykisk helse	Barn og unge som sliter psykisk kan også ta kontakt med Sektor for velferd, psykisk helse og habilitering ved Bent Andreas Ekra, mobil 91653690
Ungdomskontrakt	Er en alternativ straff for lovbrøtere mellom 15 til 18 år. Varighet opp til 2 år. Kommunen har ansvar for oppfølgingen. Kontaktperson er Ungdomskontakt/SLT- kordinator Iselin Dalen Moe, mobil 47603518
Kjernegruppe for barn/ungdom fra slutten av barneskole opp til 21 år.	Er et tverrfaglig samarbeidsteam hvor målet er å komme fram til gode tiltak for å unngå en uheldig utvikling. Gjelder der man ser at barn eller unge er i ferd med å utvikle atferd som kan gi drop-out fra skolen, kriminalitet og/eller rus.

5. Forutsetninger for å lykkes

Det er mange forutsetninger som skal til for at kommunen skal lykkes i arbeidet med å drive mer og bedre forebygging for kommunens innbyggere.

Kommunen må etablere gode lavterskeltilbud til barn, unge og deres familier, slik at de får riktig hjelp før situasjonen leder til en bekymringsmelding til barnevernet, eller andre tiltak som griper langt inn i familiens liv. På den måten vil kommunen også kunne frigjøre ressurser, slik at flere som virkelig trenger den hjelpen, får den raskest mulig, på riktig nivå. På den måten vil kommunens ressurser bli utnyttet på en mer riktig og ressursbesparende måte.

En av intensjonene i barnevernreformen er at ingen barn i kommunen strengt tatt skal ha behov for tiltak fra barnevernet. Dette kan man best nå ved å sørge for gode og virksomme lavterskeltiltak i kombinasjon med gode grunntjenester, som helsestasjon, barnehage og skoler. Samtidig må det være et fokus på og god ivaretagelse av de barna, som uansett gode forebyggende tiltak, ikke kan bo i hjemmet grunnet alvorlig omsorgssvikt eller atferdsvansker.

I et videre folkehelseperspektiv har kommunen et ansvar for å iverksette nødvendige tiltak for møte innbyggernes folkehelseutfordringer. Dette omfatter blant annet tiltak knyttet til oppvekst og levekårsforhold som gir betydelig familiestress for barnevernreformens målgruppe.

Forutsetningen for å lykkes med å skape en god og sammenhengende oppvekst er at kommunen klarer å etablere et helhetlig og samarbeidende tjenestetilbud der alle sektorer bidrar til forebygging på universelt, selektivt og indikativt nivå. Tjenestetilbudet må være godt politisk og administrativt forankret og styrt, og man må ha hensiktsmessig samarbeid på tvers av kommuner der det er nødvendig for å sikre barn og unge gode lokale tiltak. Et av målene må også være å redusere behovet for spesialordninger og særskilte tiltak, men heller legge til rette for gode universelle arenaer som er tilgjengelige for alle. De innbyggerne som har behov for målrettede tiltak utover basistjenestene skal møtes av et koordinert og samhandlende tjenesteapparat med familiens helhetlige perspektiv i fokus.

Til dette viktige arbeidet trenger kommunen:

- Gode og kompetente arbeidstakere i alle tjenester
- Kommunens ansatte må jobbe målrettet og evidensbasert med tiltak som virker
- God styring slik at vi får mest og best mulig ut av ressursene vi har til rådighet
- Vilje blant ansatte til å endre på rutiner dersom disse ikke er hensiktsmessige
- Alle ansatte må bli bedre kjent med kompetansen de ulike tjenestene og avdelingene innehar, og benytte seg av disse til beste for innbyggerne

6. Ansvar og oppfølging av planen

Det er mange i kommunen som har ansvar for å følge opp planen på ulike nivå og i kommunens ulike tjenester.

-Alle som jobber med barn og unge i kommunen har et ansvar for å sette seg inn i planen og hva den har å si for egen yrkesutøvelse.

-Det viktige er at kommunen skal yte støtte til familier som har barn med store og sammensatte behov som varer over tid.

-Det skal være enkelt for familier å ta kontakt med kommunens støtteapparat for å få den hjelpen de har krav på.

-Innbyggerne skal oppleve kommunen som ett faglig nettverk.

-Kommunens planer og strategier for hjelp og samarbeid skal være lett tilgjengelig. Disse er tydelig på hvilken sektor som yter hvilke tjenester.

-Kommunen skal sørge for at fagsystemene (datasystemer) «snakker sammen»

-Alle involverte i støtteapparatet skal være godt kjent med sine oppgaver og kunne samarbeide på tvers i kommunen for å gi best mulig hjelp.

-Styringsgruppen bestående av sektorledere fra sektor for læring og oppvekst, sektor for velferd, psykisk helse og habilitering, sektor for familie, helse og rehabilitering, barnevernleder, avdelingsleder familiehuset samt leder for PPT har ansvar for å følge opp planen samt årlig evaluering av denne.

